

PYTANIE JAWNE

„GÓRĄ EDEK”

NAWIĄZANIE DO INNEGO TEKSTU

**W jakim celu autor
nawiązuje w swoim tekście
do innego tekstu?**

**Omów zagadnienie na
podstawie utworu „Górą Edek”
Marka Nowakowskiego.
W swojej odpowiedzi
uwzględnij również
wybrany kontekst.**

Wstęp:

Nawiązania do innych, wcześniejszych dzieł ukazują pewien proces tworzenia dzieł literackich. W historii literatury są takie utwory, które po dziś dzień są wykorzystywane jako podstawa do tworzenia kolejnych utworów. Nawiązania do nich mogą być subtelne i przybierać formę aluzji lub być bardziej bezpośrednie.

SŁONIK

Teza:

Celem nawiązań jest na przykład podkreślenie analogii między postaciami lub sytuacjami, w których znajdują się bohaterowie lub dyskusja z nimi.

SŁONIK

Argument

Marek Nowakowski zwraca uwagę na współczesne problemy społeczne, takie jak brak kultury, egoizm i prymitywizm w relacjach międzyludzkich. Takie same problemy ukazał w „Tangu” Sławomir Mrożek. Prymitywizm Edka w obu utworach zderzony zostaje z subtelnością i inteligencją, z określonymi wartościami i zasadami.

W „Tangu” prymitywny cham Edek, przedstawiciel społecznych „mętów”, reprezentant brutalnej siły i terroru, bezmyślny, prostacki, wulgarny, zwierzęcy, wyzbyty wszelkich form i norm, wygrywa z Arturem – młodym, wykształconym człowiekiem, który pragnie zapanować nad chaosem występującym w jego rodzinnym domu.

Edek Mroźka symbolizuje masowe ruchy społeczne XX wieku: totalitaryzm, nazizm i komunizm. Mroźek ostrzega przed zastąpieniem inteligencji, która przestała pełnić swą przewodnią rolę, „chamami” reprezentującymi nową cywilizację siły i terroru. Nowakowski dokonuje swoistej implementacji bohaterów do czasów współczesnych. Artura i Edka zastępują dwaj kierowcy: arogancki i pewny siebie kierowca fordą oraz nieśmiały intelektualista w okularach – kierowca małego fiata. Ten drugi starał się zaparkować swój samochód w wyznaczonym miejscu, przestrzegając obowiązujących reguł i norm społecznych, ale jego próba została zniweczona przez prymitywnego osiłka z fordą, który zajechał mu drogę i zajął jego miejsce parkingowe. Utwory Mroźka i Nowakowskiego pochodzą z różnych czasów, ale oba pokazują, jak prymitywizm i siła mogą zdominować jednostki, które postępują zgodnie z zasadami i przestrzegają ustalonych norm.

SŁONIK

Kontekst

Władysław Broniewski w swoim wierszu „Ballady i romanse” nawiązuje do programowej ballady Adama Mickiewicza pod tytułem „Romantyczność”. Opowiada jednak o okrucieństwach czasów II wojny światowej i holocaustu. Sytuacja dramatyczna w wierszu, tak jak w „Romantyczności” skupiona jest na postaci obłąkanej bohaterki i reakcji otoczenia na jej tragedię. Karusia i Ryfka są symbolem samotności w obliczu tragedii. Jest jednak sporo różnic w sposobie ujęcia bohaterów utworów. Karusia straciła ukochanego. Nie miała na to wpływu. To los zdecydował o życiu i śmierci. Za krzywdę Ryfki odpowiadają ludzie. To oni zabili jej rodziców i byli sprawcami całego zła. Otaczający Karusie tłum modli się za zmarłego Jasia, bo wierzy w miłość. Ludzie otaczający Ryfkę boją się i są obojętni wobec tragedii żydowskiego dziecka. Utwór Broniewskiego burzy naiwną wiarę romantyków w sprawiedliwość świata.

Zakończenie:

Dzięki nawiązaniom do innych utworów autorzy mają możliwość wyrażenia swoich poglądów i emocji dotyczących określonych bohaterów, zjawisk czy wydarzeń przedstawionych w utworach, do których nawiązują. Wykorzystując nawiązania, poruszają uniwersalne tematy, dodając swoim utworom wyrazistości, a jednocześnie pokazują nową perspektywę poruszanych problemów.

SŁONIK